

Spis treści

Wstęp (Kazimiera Wódz)	9
1. Organizowanie społeczności jako metoda pobudzania i wspierania oddolnej aktywności obywatelskiej	13
1.1. Praca ze społecznością (<i>community work</i>) w różnych ujęciach teoretycznych i obszarach praktyki (Kazimiera Wódz)	13
1.2. Geneza, główne nurty i kierunki rozwoju metody organizowania środowiska lokalnego w krajach zachodnich (Kazimiera Wódz)	19
Blok rozszerzający 1. Podstawowe modele pracy ze społecznościami (Kazimiera Wódz)	31
1.3. Praca ze społecznością lokalną w Polsce – tradycje i współczesność	36
1.3.1. Rozwój pracy socjalnej i pomocy społecznej w Polsce (Kazimiera Wódz)	36
1.3.2. Praktyka metody organizowania społeczności lokalnej w Polsce (Kazimiera Wódz, Barbara Kowalczyk)	44
Blok rozszerzający 2. Z praktyki. Programy aktywności lokalnej w Sosnowcu (Sylvia Zielińska-Siłuch)	51
Blok rozszerzający 3. Ramowy model środowiskowej pracy socjalnej / organizowania społeczności lokalnej (Barbara Kowalczyk, Kazimiera Wódz).	54
1.4. Ustawa o centrach usług społecznych. Szanse i ograniczenia rozwoju pracy środowiskowej (Barbara Kowalczyk, Kazimiera Wódz)	55
2. Wspólne podstawy pracy socjalnej w społecznościach i ze społecznościami	59
2.1. Wprowadzenie. Czym są współczesne społeczności lokalne? (Kazimiera Wódz)	59
2.2. <i>Empowerment</i> jako nadrzędna zasada pracy socjalnej (Kazimiera Wódz)	65
Blok rozszerzający 4. Definicje pracy socjalnej (Kazimiera Wódz)	71
2.3. Teoretyczne podstawy pracy socjalnej (Kazimiera Wódz)	73
Blok rozszerzający 5. <i>Case work</i> – historia i współczesność (Kazimiera Wódz)	78
2.4. Wybrane perspektywy i teorie ważne w pracy ze społecznościami (Kazimiera Wódz, Barbara Słania)	86

2.5. Wartości i zasady etyki w pracy socjalnej w środowisku otwartym. Kodeksy zawodowe (<i>Barbara Słania</i>)	99
2.6. Dylematy etyczne w pracy ze społecznościami zmarginalizowanymi, mniejszościami etnicznymi i kulturowymi, upośledzonymi, dyskryminowanymi (<i>Barbara Słania, Monika Szpoczek</i>)	102
Blok rozszerzający 6. Chorzy przewlekłe i terminalnie w środowiskowej pracy socjalnej (<i>Sabina Pawlas</i>)	109
3. Nowe tendencje w polityce społecznej. Decentralizacja. Deinstytucjonalizacja. Usługi społeczne	115
3.1. Terytorialny wymiar polityki społecznej w Unii Europejskiej (<i>Kazimiera Wódz</i>)	115
3.2. Decentralizacja polityki społecznej w Polsce po roku 1990. Lokalna polityka społeczna (<i>Krystyna Faliszek</i>)	120
3.3. Deinstytucjonalizacja. Korzenie idei i współczesne doświadczenia europejskie (<i>Kazimiera Wódz</i>)	130
3.4. Strategia rozwoju usług społecznych w Polsce. Perspektywy deinstytucjonalizacji, założenia i rzeczywistość (<i>Barbara Kowalczyk</i>)	138
3.5. Rola centrum usług społecznych w rozwoju lokalnych usług społecznych: spełnione nadzieje czy projekt do poprawki? (<i>Barbara Kowalczyk</i>)	150
3.6. Przedsiębiorczość społeczna zakorzeniona lokalnie (<i>Witold Mandrysz</i>)	159
Blok rozszerzający 7. Rola ekonomii społecznej w rozwoju społeczności lokalnej w Polsce (<i>Barbara Kowalczyk, Witold Mandrysz</i>)	166
4. Wybrane metody pracy środowiskowej	173
4.1. Wykorzystanie dostępnych źródeł i prowadzenie badań terenowych w celu określenia profilu społeczności (<i>Witold Mandrysz</i>)	173
4.2. <i>Action research</i> , badania aktywizujące i partycypacyjne (<i>Witold Mandrysz</i>)	186
Blok rozszerzający 8. Problemy społeczne (<i>Krystyna Faliszek</i>)	190
4.3. Podejście etnograficzne (<i>Barbara Słania</i>)	196
4.4. Metoda pracy grupowej (<i>Kazimiera Wódz</i>)	198
4.5. Koncepcje kapitału społecznego i jego znaczenie w pracy ze społecznościami (<i>Witold Mandrysz</i>)	203
Blok rozszerzający 9. Podejście sieciowe w pracy socjalnej. Budowanie sieci wsparcia (<i>Barbara Kowalczyk</i>)	213
5. Organizowanie społeczności lokalnej jako proces zmiany. Wybrane zagadnienia	219
5.1. Praktyczne aspekty zarządzania zmianą – wyzwania dla organizatora społeczności (<i>Barbara Kowalczyk</i>)	219
5.2. Kompetencje niezbędne w praktyce organizatora społeczności lokalnej (<i>Barbara Kowalczyk</i>)	233
Blok rozszerzający 10. Praktyczne aspekty aktywizującej pracy socjalnej. <i>Case management</i> i nie tylko (<i>Barbara Kowalczyk</i>)	243

5.3. Obywatelska praca socjalna – nowy paradygmat w pracy ze społecznościami. Konsultacje, dialog obywatelski, partycypacja (<i>Witold Mandrysz</i>)	249
5.4. Ewaluacja (<i>Krystyna Faliszek</i>)	260
Zakończenie. Organizowanie społeczności lokalnej wobec wyzwań XXI wieku (<i>Kazimiera Wódz</i>)	271
Bibliografia	283
Indeks osobowy	327
Wykaz tabel	337
Wykaz diagramów	339
Summary	341